

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

സലക്ഷ്മണേന ശ്രീരാമേണ വൽകലവസ്ത്രസ്യ ധാരണം
സീതായാ വൽകലധാരണേനാന്തഃപുരസ്ത്രീണാം ഖേദോ
ഗുരുണാ വസിഷ്ഠേന കൈകേയീം നിർഭർത്സ്യ
സീതാകർതൃകവൽകലധാരണസ്യ വിരോധശ്ച

മഹാമാത്രവചഃ ശ്രുത്വാ
രാമോ ദശരഥം തദാ |
അഭ്യഭാഷത വാക്യം തു
വിനയജ്ഞോ വിനീതവത് ॥ 2.37.1 ॥

ത്യക്തഭോഗസ്യ മേ രാജൻ
വനേ വന്ധ്യേന ജീവതഃ |
കിം കാർയമനുയാത്രേണ
ത്യക്തസംഗസ്യ സർവതഃ ॥ 2.37.2 ॥

യോ ഹി ദത്താ ദ്വിപശ്രേഷ്ഠം
കക്ഷ്യായാം കുരുതേ മനഃ |
രജ്ജുസ്നേഹേന കിം തസ്യ
ത്യജതഃ കുഞ്ജരോത്തമം ॥ 2.37.3 ॥

തഥാ മമ സതാം ശ്രേഷ്ഠ
 കിം ധ്വജിൻയാ ജഗത്പതേ |
 സർവാൺയേവാനുജാനാമി
 ചീരാൺയേവാനയന്തു മേ || 2.37.4 ||

ഖനിത്രപിടകേ ചോഭേ
 സമാനയത ഗച്ഛത |
 ചതുർദശ വനേ വാസം
 വർഷാണി വസതോ മമ || 2.37.5 ||

അഥ ചീരാണി കൈകേയീ
 സ്വയമാഹൃത്യ രാഘവം |
 ഉവാച പരിധത്സ്യതി
 ജനൗഘേ നിരപത്രപാ || 2.37.6 ||

സ ചീരേ പുരുഷവ്യാഘ്രഃ
 കൈകേയോഃ പ്രതിഗൃഹ്യ തേ |
 സൂക്ഷ്മവസ്ത്രമവക്ഷിപ്യ
 മുനിവസ്ത്രാൺയവസ്ത ഹ || 2.37.7 ||

ലക്ഷ്മണശ്ചാപി തത്രൈവ
 വിഹായ വസനേ ശുഭേ |
 താപസാച്ഛാദനേ ചൈവ
 ജഗ്രാഹ പിതൃരഗ്രതഃ || 2.37.8 ||

അഥാത്മപരിധാനാർഥം
 സീതാ കൗശേയവാസിനീ |
 സമ്പ്രേക്ഷ്യ ചീരം സന്ത്രസ്താ
 പുഷ്തീ വാഗുരാമിവ || 2.37.9 ||

സാ വ്യപത്രപമാണേവ
 പ്രഗൃഹ്യ ച സുദുർമനാഃ |
 കൈകേയോഃ കുശചീരേ തേ
 ജാനകീ ശുഭലക്ഷണാ || 2.37.10 ||

അശ്രുസമ്പൂർണനേത്രാ ച
 ധർമജ്ഞാ ധർമദർശിനീ |
 ഗന്ധർവരാജപ്രതിമം
 ഭർതാരമിദമബ്രവീത് || 2.37.11 ||

കഥം നു ചീരം ബധ്നന്തി
 മൂനയോ വനവാസിനഃ |
 ഇതി ഹ്യകുശലാ സീതാ
 സാ മുമോഹ മുഹൂർമുഹൂഃ || 2.37.12 ||

കൃത്വാ കംഠേ സ്ഥ സാ ചീര -
 മേകമാദായ പാണിനാ |
 തസ്ഥൗ ഹ്യകുശലാ തത്ര
 വ്രീഡിതാ ജനകാത്മജാ || 2.37.13 ||

തസ്മാസ്തത് ക്ഷിപ്രമാഗത്യ
 രാമോ ധർമഭൃതാം വരഃ |
 ചീരം ബബന്ധ സീതായാഃ
 കൗശേയസ്യോപരി സ്വയം || 2.37.14 ||

രാമം പ്രേക്ഷ്യ തു സീതായാ
 ബധ്നന്തം ചീരമുത്തമം |
 അന്തഃപുരചരാ നാർയോ
 മുമുചുർവാരി നേത്രജം || 2.37.15 ||

ഊചുശ്ച പരമായത്താ
 രാമം ജ്വലിതതേജസം |
 വത്സ നൈവം നിയുക്തേയം
 വനവാസേ മനസ്വിനീ || 2.37.16 ||

പിതൂർവാക്യാനുരോധേന
 ഗതസ്യ വിജനം വനം |
 താവദ് ദർശനമസ്യാ നഃ
 സഫലം ഭവതു പ്രഭോ || 2.37.17 ||

ലക്ഷ്മണേന സഹായേന
 വനം ഗച്ഛസ്വ പുത്രക |
 നേയമർഹതി കൽയാണി
 വസ്തും താപസവദ് വനേ || 2.37.18 ||

കുരു നോ യാചനാം പുത്ര
 സീതാ തിഷ്ഠതു ഭാമിനീ |
 ധർമനിത്യഃ സ്വയം സ്ഥാതും
 ന ഹീദാനീം ത്വമിച്ഛസി || 2.37.19 ||

താസാമേവംവിധാ വാചഃ
 ശൃൺവൻ ദശരഥാത്മജഃ |
 ബബന്ധൈവ തഥാ ചീരം
 സീതയാ തുൽയശീലയാ || 2.37.20 ||

ചീരേ ഗൃഹീതേ തു തയാ
 സബാഷ്പോ നൃപതേർഗുരുഃ |
 നിവാർയ സീതാം കൈകേയിം
 വസിഷ്ഠോ വാക്യമബ്രവീത് || 2.37.21 ||

അതിപ്രവൃത്തേ ദുർമേധേ
 കൈകേയി കുലപാംസനി |
 വഞ്ചയിത്വാ തു രാജാനം
 ന പ്രമാണേവതിഷ്ഠസി || 2.37.22 ||

ന ഗന്തവ്യം വനം ദേവ്യാ
 സീതയാ ശീലവർജിതേ |
 അനുഷ്ഠാസ്യതി രാമസ്യ
 സീതാ പ്രകൃതമാസനം || 2.37.23 ||

ആത്മാ ഹി ദാരാഃ സർവേഷാം
 ദാരസംഗ്രഹവർതിനാം |
 ആത്മേയമിതി രാമസ്യ
 പാലയിഷ്യതി മേദിനീം || 2.37.24 ||

അഥ യാസ്യതി വൈദേഹീ
 വനം രാമേണ സംഗതാ |
 വയമത്രാനുയാസ്യാമഃ
 പുരം ചേദം ഗമിഷ്യതി || 2.37.25 ||

അന്തപാലാശ്ച യാസ്യന്തി
 സദാരോ യത്ര രാഘവഃ |
 സഹോപജീവ്യം രാഷ്ട്രം ച
 പുരം ച സപരിച്ഛദം || 2.37.26 ||

ഭരതശ്ച സശത്രുഹ്ന -
 ശ്ചീരവാസാ വനേചരഃ |
 വനേ വസന്തം കാകുത്സ്ഥ -
 മനുവത്സ്യതി പൂർവജം || 2.37.27 ||

തതഃ ശൂന്യാം ഗതജനാം
 വസുധാം പാദപൈഃ സഹ |
 ത്വമേകാ ശാധി ദുർവൃത്താ
 പ്രജാനാമഹിതേ സ്ഥിതാ || 2.37.28 ||

ന ഹി തദ് ഭവിതാ രാഷ്ട്രം
 യത്ര രാമോ ന ഭൂപതിഃ |
 തദ് വനം ഭവിതാ രാഷ്ട്രം
 യത്ര രാമോ നിവത്സ്യതി || 2.37.29 ||

ന ഹൃദത്താം മഹീം പിത്രാ
 ഭരതഃ ശാസ്തുമിച്ഛതി |
 ത്വയി വാ പുത്രവദ് വസ്തും
 യദി ജാതോ മഹീപതേഃ || 2.37.30 ||

യദ്യപി ത്വം ക്ഷിതിതലാദ്
 ഗഗനം ചോത്പതിഷ്യസി |
 പിതൃവംശചരിത്രജ്ഞഃ
 സോഽന്യഥാ ന കരിഷ്യതി || 2.37.31 ||

തത് ത്വയാ പുത്രഗർധിന്യാ
 പുത്രസ്യ കൃതമപ്രിയം |
 ലോകേ നഹി സ വിദ്യേത
 യോ ന രാമമനുവ്രതഃ || 2.37.32 ||

ദ്രക്ഷ്യസ്യദ്യൈവ കൈകേയി
 പശുവ്യാലമൃഗദ്വിജാൻ |
 ഗച്ഛതഃ സഹ രാമേണ
 പാദപാംശു തദുൻമുഖാൻ || 2.37.33 ||

അഥോത്തമാൻയാഭരണാനി ദേവി

ദേഹി സ്നൂഷായൈ വ്യപനീയ ചീരം |

ന ചീരമന്യാഃ പ്രവിധീയതേതി

ന്യവാന്യത് തദ് വസനം വസിഷ്ഠഃ || 2.37.34 ||

ഏകന്യ രാമന്യ വനേ നിവാസ -

സ്ത്വയാ വൃതഃ കേകയരാജപുത്രി |

വിഭൂഷിതേയം പ്രതികർമനിത്യാ

വസത്വരൺയേ സഹ രാഘവേണ || 2.37.35 ||

യാനൈശ്ച മുഖൈഃ പരിചാരകൈശ്ച

സുസംവൃതാ ഗച്ഛതു രാജപുത്രി |

വസ്ത്രൈശ്ച സർവൈഃ സഹിതൈർവിധാനൈ -

ർനേയം വൃതാ തേ വരസമ്പ്രദാനേ || 2.37.36 ||

തസ്മിംസ്തഥാ ജൽപതി വിപ്രമുഖ്യേ

ഗുരൗ നൃപന്യാപ്രതിമപ്രഭാവേ |

നൈവ സ്ഥ സീതാ വിനിവൃത്തഭാവം

പ്രിയന്യ ഭർതൃഃ പ്രതികാരകാമാ || 2.37.37 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

അയോധ്യാകാണ്ഡേ സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ ||